

Leo Trotskij

En reträtt i full oordning

November 1930 (Prinkipo)

Manuilskij om den "demokratiska diktaturen"

I jubileumsnumret av *Pravda* (7 november) visar Manuilskij återigen värdet av Kominterns nuvarande ledning. Vi ska kortfattat analysera den del av hans årsbetraktelse som ägnas Kina, och som till sitt väsen är en feg, avsiktligt förvirrad och därför en desto farligare, halvkapitulation inför teorin om den permanenta revolutionen.

1) "En böndernas och proletariats revolutionärt demokratiska diktatur i Kina", skriver Manuilskij, "kommer väsentligen att skilja sig från den demokratiska diktaturen som bolsjevikerna skisserade huvuddragen [!] till under revolutionen 1905-06."

"Huvuddragen" för den demokratiska diktaturen "skisserades" inte enbart 1905 utan även 1917 och även under alla åren mellan de två revolutionerna. Men enbart *skisserades*. Händelserna tjänade som ett test. Precis som sin lärare Stalin, reflekterar inte Manuilskij över likheterna och skillnaderna mellan den kinesiska revolutionen och de tre ryska revolutionerna – nej med en sådan jämförelse skulle de inte ha kunnat bevara fiktionen om den demokratiska diktaturen, och tillsammans med den, fiktionen om deras teoretiska renommé. Det är därför dessa herrar inte jämför den kinesiska revolutionen med den verkliga ryska revolutionen, utan med den som "skisserades". Det är mycket enklare att förvirra och slå blå dunster i ögonen på detta sätt.

2) På vilket sätt skiljer sig då revolutionen som sker i Kina från den som "skisserades" i Ryssland? I själva verket, får vi lära oss av Manuilskij, riktas den kinesiska revolutionen mot "världsimperialisens hela system"! Det är sant att detta var den grundval på vilken Manuilskij igår litade på den kinesiska borgarklassens revolutionära roll till skillnad från bolsjevikernas ståndpunkt som "skisserades 1905". Idag är emellertid Manuilskijs slutsatser annorlunda: "Svårigheterna för den kinesiska revolutionen är enorma; och det är precis därför som den kinesiska röda arméns segerrika rörelse i riktning mot Kinas industrialiserade centra var tvungen att göra halt i Changsha." Det vore mycket enklare och ärligare att säga att bondegerillaförbanden, *i frångo av revolutionära upproar i städerna*, upptäckte att de var maktlösa att ta över landets industriella och politiska centra. Stod inte detta klart för marxister i förhand?

Men Manuilskij måste rädda Stalins tal till den sextonde kongressen. Så här fullgör han denna uppgift:

"Den kinesiska revolutionen har till sitt förfogande en röd armé, den behärskar ett avsevärt område, just nu skapar den på sitt område ett sovjetsystem för arbetarnas och böndernas makt i vars regering kommunisterna är i majoritet. Och dessa villkor tillåter proletariatet att förverkliga inte enbart en ideologisk utan även en *statlig hegemoni över bönderna*." [Vår kursiv.]

Det faktum att kommunisterna, som de revolutionära och mest självuppoffrande elementen, ställer sig i ledningen för bonderörelsen och de beväpnade bondeförbanden är helt i sin ordning och är även mycket viktigt i symptomatisk mening. Detta förändrar dock inte det faktum att de kinesiska arbetarna över hela sitt vidsträckta land befinner sig under den kinesiska borgarklassens och utländska imperialismens häl. På vilket sätt kan proletariatet förverkliga "statlig hegemoni" över bönderna när statsmakten inte ligger i deras händer? Det är fullständigt omöjligt att förstå detta. De isolerade kommunisternas och de isolerade kommunistiska gruppernas ledande roll i bondekriget avgör inte frågan om makten. Klasser

avgör och inte partier. Bondekriget kan stödja proletariats diktatur, om det sammanfaller i tiden, men under inga omständigheter kan det ersätta proletariats diktatur. Är det möjligt att Kominterns "ledare" inte ens lärt detta av erfarenheterna från tre ryska revolutioner?

3) Låt oss lyssna vidare på Manuilskij: "Alla dessa [?] förhållanden leder till det faktum att en revolutionärt demokratisk diktatur i Kina kommer att ställas inför nödvändigheten av en *konsekvent konfiskering av de företag som tillhör utländskt och kinesiskt kapital.*" (Vår kursiv.)

"Alla dessa förhållanden" är en banalitet vars syfte är att täcka över det gap som skapats av det gamla ställningstagandet. Men tyngdpunkten hos den ovan citerade frasen är inte "alla dessa förhållanden" utan i ett enda "förhållande": Manuilskij har instruerats att manövrera bort från den demokratiska diktaturen och dölja spåren. Det är därför Manuilskij så idogt, men inte speciellt skickligt, svänger hit och dit.

Den demokratiska diktaturen kan enbart ställas mot den proletära socialistiska diktaturen. Den ena skiljer sig från den andra genom karaktären på den klass som innehar makten och genom det sociala innehållet i dess historiska arbete. Om den demokratiska diktaturen inte ska sysselsätta sig med att bereda marken för en kapitalistisk utveckling, som slogs fast i det schema som bolsjevikernas "skisserade 1905", utan tvärtom med en "konsekvent konfiskering av företag som tillhör utländskt och kinesiskt kapital", som "skisseras" av Manuilskij, då frågar vi oss: vari skiljer sig denna *demokratiska* diktatur från den *socialistiska*? På intet sätt. Innebär då detta att Manuilskij, för andra gången efter en uppehåll på tolv år, har bitit i den "permanenta" teorins äpple? Han bet utan att egentligen ta en tugga: detta återstår att se.

4) Vi läser den ena frasen efter den andra. "Närvaron av socialistiska element kommer att vara den specifika [!] egenheten för proletariats och böndernas revolutionärt demokratiske diktatur i Kina." Ingen dålig "specifik" egenhet!

Den demokratiska diktaturen betraktades alltid som en *borgerligt*-demokratisk diktatur av bolsjevikerna och inte som stående över klasserna, och ställdes mot den socialistiska diktaturen endast genom detta – det enda möjliga – sättet. Nu tycks det som om det inte kommer att bli någon "demokratisk diktatur med socialistiska element" i Kina. Mellan de borgerliga och socialistiska regimerna tycks klassklyftan försvinna, allt löses upp i ren demokrati och denna rena demokrati kompletteras gradvis och planmässigt med "socialistiska element".

Från vem fick dessa människor sina kunskaper? Från Viktor Tjernov. Det var just han som, under 1905-06, skissade på en sådan revolution i Ryssland som skulle vara varken borgerlig eller socialistisk utan demokratisk och gradvis skulle kompletteras av socialistiska element. Nej Manuilskij tog inte tillvara visdomens äpple!

5) Vidare: under sin övergång från kapitalism till socialism kommer den kinesiska revolutionen att ha fler mellanliggande stadier än vår oktoberrevolution: men perioderna där den *växer över* till en socialistisk revolution kommer att bli avsevärt kortare än de perioder som skissats (!) av bolsjevikerna för den demokratiska diktaturen under 1905.

Vår astrolog har i förväg skapat balans: i stadierna, perioderna och längden på perioderna. Han glömde bara kommunismens ABC. Det tycks som om kapitalismen kommer att *växa över* till socialism under demokratin i en följd av stadier. Och makten – kommer den att förbli densamma under denna process eller kommer den att förändras? Vilken klass kommer att inneha makten under den demokratiska diktaturen och vilken klass under den socialistiska? Om olika klasser kommer att inneha makten kan de endast ersätta varandra genom en ny revolution och inte genom att makten "växer över" från en klass till en annan. Å andra sidan, om man antar att samma klass kommer att dominera under båda perioderna, det vill säga

proletariatet, vad är det då för mening med den demokratiska diktaturen i jämförelse med den proletära? På detta kan det inte finnas något svar. Och det kommer inte att komma något. Manuilskij har inte fått order att reda ut frågan utan att dölja spåren.

I oktoberrevolutionen växte de demokratiska *uppgifterna* över till socialistiska – under proletariatets oförändrade dominans. Man kan därför göra åtskillnad (endast relativt talat) mellan den demokratiska perioden i oktoberrevolutionen och den socialistiska perioden; men man kan inte göra åtskillnad mellan den demokratiska och den socialistiska diktaturen eftersom den demokratiska var – obefintlig.

Dessutom har vi hört från Manuilskij att den demokratiska diktaturen i Kina, redan från början, kommer att ställas inför en konsekvent konfiskering av företagen vilket innebär expropriation av borgarklassen. Detta innebär att det inte ens kommer att bli ett demokratiskt stadium av proletariatets diktatur. Varifrån kommer den demokratiska diktaturen under dessa förhållanden?

Manuilskijs omdömeslösa konstruktion skulle vara helt omöjlig om han jämförde den kinesiska revolutionen med den ryska som den egentligen utvecklade sig och inte med den som ”skisserades” och att dessutom förvirra och förvrida skissen. Och allt detta till vilken nytta? För att kunna retirera utan att retirera, för att ge upp den demokratiska diktaturens reaktionära formel, eller som de säger i Kina, för att rädda ansiktet. Men på Stalin-Manuilskijs ansikte har det redan skrivits först Chiang Kai-shek och sedan Wang Jingwei! Nog! Ansiktet är redan tillräckligt skildrat. De kan inte rädda det längre. Manuilskijs teoretiska förvirring är riktad mot den kinesiska revolutionens grundläggande intressen. De kinesiska bolsjevik-leninisterna kommer att avslöja detta.

Översättning: *Per-Olov Eklund*

Till innehållsförteckningen för artikelsamlingen [Trotskij om Kina](#).